

**Základná škola, Pionierska 33, Čaňa**

*Škola s tradíciou – škola s budúcnosťou*



# **Inovovaný školský vzdelávací program**

**pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia**

**Predkladateľ:**

Názov školy: Základná škola, Pionierska 33, Čaňa  
Adresa: Pionierska 33, Čaňa 044 14  
IČO: 31953204  
Riaditeľka školy: Mgr. Zuzana Bruncová

Kontakty: škola: 055/6999128, 0911503223  
školská jedáleň: 055/69 99 432  
email: zscana@zscana.sk  
web stránka: [www.zscana.sk](http://www.zscana.sk)

**Zriadovateľ:**

Názov: Obec Čaňa  
Adresa: Osloboditeľov 22, Čaňa 044 14

**Názov vzdelávacieho programu:** Inovovaný školský vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia – variant A

**Použitý ŠVP:** ISCED I – variant A

**Kód odboru štúdia:** ISCED I

**Názov odboru štúdia:** primárne vzdelávanie

**Stupeň vzdelania:** primárne vzdelanie

**Dĺžka štúdia:** 9 rokov

**Forma štúdia:** denná

**Vyučovacia jazyk:** slovenský

**Dátum platnosti:** od 1. 9. 2016

**Dátum vydania:**

**Dátum schválenia:**

## Zmeny a revízie

### 1.9.2017

- Na základe zákona č. 178/2017 Z.z., ktorým sa mení zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa vypúšťajú kapitoly:
  - 2.2 Personálne zabezpečenie
  - 2.4 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní
  - 8 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Doterajšia kapitola 2.3 sa označuje ako kapitola 2.2.

## **1 Stratégia školy, vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania**

Základnou filozofiou školy je vytvoriť zo školy príjemné a bezpečné miesto, kde učiteľ, žiak a rodič sú partnermi, kde každé dieťa má právo sa vzdelávať podľa svojich individuálnych možností a potrieb. Škola sa snaží vytvárať priaznivé podmienky pre slobodný a tvorivý prejav detí, rozvíjať ich talent a schopnosti, osvojovať si základné komunikačné, pohybové a sociálne zručnosti. Dôraz kladieme na vytváranie pozitívnej pracovnej atmosféry a prežívanie pocitu úspechu.

### **Priority našej školy**

**Tolerancia:** Každý človek má svoje miesto v spoločnosti. Viest' žiakov k tolerancii a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno - kultúrnych hodnôt.

**Tvorivosť:** Podporovať produkciu nových a hodnotných nápadov, riešení a myšlienok. Podporovať kognitívne procesy a spôsobilosti žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov.

**Zodpovednosť:** Naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie a aktívne ho chrániť a upevňovať.

**Komunikácia:** Rešpektovať pravidlá spoluzitia, riešiť problémy pomocou situácií, využívať možnosti seba hodnotenia každého dieťaťa, rozvíjať kultúru vyjadrovania.

**Zmysluplnosť učenia:** Vedieť prakticky využiť získané vedomosti. Podporovať dôslednosť, trpezlivosť, cieľavedomosť, systematickosť, seba hodnotenie.

## 2 Charakteristika školy

Základná škola, Pionierska 33, Čaňa je rozpočtovou organizáciou s právnou subjektivitou, plno organizovaná výchovno-vzdelávacia inštitúcia. Škola je umiestnená v centre obce Čaňa, ktorá je strediskovou obcou mikroregiónu Hornád. Poskytuje vzdelávanie a výchovu pre deti z obce Čaňa a z obcí, ktoré patria do školského obvodu (obce Geča a Gyňov - žiaci z týchto obcí dochádzajú do školy autobusom, ktorý ich privezie priamo pred školu. Podľa zákona č. 596/2003 a smerníc 11/2005-R z 20.7.2005 a 1/2007-R z 1.2.2007 rodičom týchto žiakov sa 1x za polrok preplácajú náklady na cestovné). Okrem žiakov zo školského obvodu našu školu navštevujú aj žiaci z okolitých obcí – Valaliky, Ždaňa, Nižná Myšľa a Skároš, Trstené pri Hornáde.

Kapacita školy je 900 žiakov, v súčasnosti školu navštevuje priemerne 650 žiakov. Na 1. stupni je 320 žiakov v 15 triedach, 2. stupeň navštevuje 330 žiakov v 13 - 15 triedach. Priemerný počet žiakov v jednej triede je 22.

V škole je zriadená špeciálna trieda pre žiakov s mentálnym postihnutím. Do špeciálnej triedy pre žiakov s MP v našej škole sa prijímajú len žiaci s ľahkým stupňom MP po dôkladnom diagnostickom vyšetrení, s preukázateľným stupňom mentálneho postihnutia. Podmienky a postup na prijatie žiaka do špeciálnej triedy sú rovnaké ako pre prijatie žiaka do špeciálnej školy. V špeciálnej triede sa vyučuje podľa vzdelávacieho programu pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a využíva sa pedagogická dokumentácia a pokyny pre špeciálne školy.

Špeciálna trieda poskytuje výchovu a vzdelávanie žiakom so zdravotným znevýhodnením s mentálnym postihnutím. Cieľom výchovy a vzdelávania v špeciálnej triede je rozvíjanie individuálnych schopností a predpokladov žiakov s mentálnym postihnutím tak:

- aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky potrebné pre ich ďalšiu profesionálnu prípravu ,
- aby si vedeli vytvoriť správne postoje a dobrý vzťah k ostatným ľuďom, k sebe samému a k životnému prostrediu,
- aby boli pripravení pre praktický život tak, aby sa mohli prirodzene integrovať do spoločnosti a stali sa jej prirodzenou súčasťou.

### 2.1 Zameranie špeciálnej triedy

Vyučovanie v špeciálnej triede je zamerané na maximálny možný rozvoj žiakov s mentálnym postihnutím po stránke psychickej, fyzickej, na kompenzáciu ich nedostatkov s cieľom optimálne ich pripraviť na praktický život. Tiež sa venuje starostlivosť ich rozvoju po stránke rozumovej, zmyslovej, emocionálnej, vôľovej, utvára sa charakter žiakov.

Vzdelávacie priority školy vychádzajú a rešpektujú vzdelávacie ciele Štátneho vzdelávacieho programu.

## **2.2 Materiálno-technické a priestorové podmienky**

Špeciálna trieda je umiestnená na 3 podlaží budovy školy. Žiaci podľa potreby využívajú telocvičňu a školský bazén, tanečnú zrkadlovú miestnosť, počítačovú a multimediálnu učebňu, učebňu technickej výchovy (dielňa a kuchynka), školskú knižnicu a školský areál.

## **3 Charakteristika školského vzdelávacieho programu**

Školský vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia vychádza zo Štátneho vzdelávacieho programu pre primárny stupeň špeciálnej základnej školy pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná. Formou individuálnych výchovno-vzdelávacích programov zabezpečiť vzdelávanie pre žiakov, ktorých schopnostiam a možnostiam učebné osnovy a plány nevyhovujú. Zabezpečiť vzdelávanie „šité na mieru“ žiaka.

### **3.1 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní**

Úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z. žiak získa primárne vzdelanie.

Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou (ISCED 1). Na vysvedčení posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania nasledovne: „Žiak (žiačka) získal (získala) primárny stupeň vzdelania“. Ak žiak ukončil povinnú školskú dochádzku, uvedú sa aj údaje o ukončení povinnej školskej dochádzky nasledovne: „Žiak (žiačka) ukončil (ukončila) povinnú školskú dochádzku“.

V doložke vysvedčenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa uvádzajú aj ďalšie dôležité skutočnosti súvisiace s jeho vzdelávaním, ako napríklad vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu, variant vzdelávacieho programu, podľa ktorého bol vzdelávaný, ak ukončil povinnú školskú dochádzku v nižšom ako poslednom ročníku aj ročník ukončenia povinnej školskej dochádzky.“

### **3.2 Organizačné formy a metódy vyučovania**

Formy organizácie výchovy a vzdelávania v rámci primárneho vzdelávania upravuje platná legislatíva /§ 54 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov/.

Vzhľadom na špecifiká vnímania a učenia sa žiakov s mentálnym postihnutím sa výchovnovzdelávací proces realizuje prostredníctvom týchto špeciálno-pedagogických foriem a metód práce:

- učenie hrou,
- multisenzoriálne učenie,
- využívanie názorných pomôcok a umožnenie žiakom manipulovať s nimi,
- zážitkové učenie, učenie „ hrou na telo“ ,
- využívanie didaktickej techniky, PC a interaktívnej tabule,
- príprava a zdokonaľovanie v praktických zručnostiach potrebných pre život ,
- časté opakovanie a striedanie rôznych foriem práce,
- rozvíjanie schopnosti spolupracovať a vzájomne si pomáhať,
- uplatňovanie aktivizujúcich činností pre získanie vlastnej skúsenosti,
- štruktúrované vyučovanie - vyučovanie v iných podmienkach, špeciálne učebne, učenie v prírode,
- získavanie vedomostí a základných poznatkov pre samostatný život na výletoch, exkurziách, vychádzkach do okolia bez rodičovského dohľadu.

### **3.3 Vzdelávacie stratégie**

Pri vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím je potrebné využívať všeobecné, modifikované i špeciálne vyučovacie metódy a formy práce. Ich výber a následné využitie na vyučovaní je podmienený kompetenciami, ktoré u žiakov chceme rozvíjať.

Zameriavame sa na výučbu prostredníctvom využitia názorných učebných pomôcok, didaktickej techniky a IKT. Vo veľkej miere podporujeme samostatnú prácu žiakov (učiteľ je sprievodcom pri získavaní nových informácií) a praktickú výučbu. Využívame metódy viacnásobného opakovania, nadmerného zvýraznenia informácií, multisenzorického sprostredkovania informácií, intenzívnej motivácie, pozitívnej psychickej tonizácie, aplikácie individuálnych vzdelávacích programov a pod.

V rámci výchovy k osobným, sociálnym a občianskym kompetenciam i kompetenciam vnímať a chápať kultúru využívame metódy objasňovania, presvedčania, príkladovania, odmeňovania, cvičenia a pod.

Dbá sa na to, aby v triedach bola pozitívna sociálna klíma podporujúca vzájomnú úctu žiakov voči sebe i voči pedagógom.

V rámci environmentálnej výchovy, výchovy k manželstvu a rodičovstvu, výchovy prevencie drogových a iných závislostí pokračujeme v organizácii besied, projektových činnostiach, v organizácii športových, výtvarných a literárnych súťaží a pod.

## 4 Učebný plán

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk	8	8	8	7	6	6	5	5	5	58
	a literatúra	2	2	2	2	3	3	3	3	3	23
Príroda a spoločnosť	vecné učenie	1	1	1							3
	vlastiveda				2	2	3				7
Človek a príroda	fyzika							1	1	1	3
	chémia									1	1
	biológia							1	1	1	3
Človek a spoločnosť	dejepis							1	1	1	3
	geografia							1	1	1	3
	občianska náuka							1	1	1	3
Človek a hodnoty	etická výchova/					1	1	1	1	1	5
	náboženstvo	1	1	1	1						4
Matematika	matematika	4	4	4	4	4	4	4	4	4	36
a práca s informáciami								1	1	1	3
	informatika					1	1	1	1	1	5
				1	1						2
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1	2	3	4	4	4	4	4	4	30
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
		1	1		1	1					4
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Zdravie a pohyb	telesná a	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
	športová výchova										
<b>Štátny vzdelávací program</b>		18	19	20	21	22	23	24	24	25	196
<b>Disponibilné hodiny</b>		4	4	4	4	4	3	4	4	4	35
<b>Spolu</b>		22	23	24	25	26	26	28	28	29	231

Poznámky:



1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený v nadväznosti na ŠVP. Voliteľné hodiny rozširujú časovú dotáciu jednotlivých vyučovacích predmetov.
2. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu.
3. V 5. až 9. ročníku sú vyučovacie hodiny predmetov pracovné vyučovanie a telesná výchova delené na skupiny chlapcov a dievčat. Skupiny sa vytvárajú vzhľadom na počet žiakov v triedach z najbližších ročníkov.
4. Predmet pracovné vyučovanie je vyučovaný aj v dvojhodinových celkoch.
5. Pri vyučovaní predmetu informatická výchova, v prípade väčšieho počtu žiakov než je kapacita počítačovej učebne, je trieda delená na skupiny tak, aby pri jednom počítači sedel jeden žiak.

## 5 Učebné zdroje

### UČEBNICE

Postup a pravidlá pri výbere a schvaľovaní učebníc, pracovných zošitov, učebných textov v printovej, digitálnej a inej vhodnej forme pre základné školy v Slovenskej republike upravuje Smernica č. 22/2017, ktorou sa upravuje postup Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a priamo riadených organizácií pri výbere a posudzovaní didaktických prostriedkov. Objednávanie učebníc sa realizuje cez Edičný portál MŠVVaŠ SR prostredníctvom konta <https://riam.iedu.sk>.

### DIDAKTICKÁ TECHNIKA

Na sprostredkovanie informácií z učebných pomôcok alebo z iných zdrojov slúži moderná didaktická technika. V súčasnosti sa za takúto považujú IKT, v rámci nich učebne PC, tabletové učebne, jazykové učebne, učebne s interaktívnou tabuľou, dataprojektory, vizualizéry a pod.

### MATERIÁLNE ZDROJE

Sú predmety, zhmotnené prostriedky, ktoré má učiteľ k dispozícii vo výučbe. Sú to predmety, modely, s ktorými učiteľ alebo žiak manipuluje. Ide o materiály a predmety z nášho životného prostredia. Patria sem napr. rastliny, zvieratá, plodiny, minerálie a kamene, ľudské výrobky, náradie, stroje a pod. Vo výučbe sú najnázornejšie práve pôvodné, originálne predmety. Na vyučovanie odborných predmetov sa používa spotrebný materiál: papier, drevo, plast, kov, chemické prvky, ...

## **6 Začlenenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami**

Ak zdravotné znevýhodnenie žiakovi špeciálnej triedy znemožňuje, aby sa vzdelával podľa vzdelávacieho programu podľa § 94 ods. 2 písmen a) až l) školského zákona, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý rešpektuje jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby.

Ak sa počas dochádzky žiaka do základnej školy so vzdelávacím programom pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami zmení charakter potrieb žiaka alebo jeho zaradenie nezodpovedá charakteru jeho potrieb, riaditeľ školy po vyjadrení príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie odporučí zákonnému zástupcovi žiaka podať návrh na prijatie žiaka do inej školy, prípadne na základe žiadosti zákonného zástupcu rozhodne o oslobodení žiaka od povinnosti dochádzať do školy. Ak zákonný zástupca nekoná v záujme dieťaťa, riaditeľ školy postupuje podľa § 29 ods. 10 školského zákona.

**Výchova a vzdelávanie žiakov zo SZP** sa v škole uskutočňuje podľa individuálnych podmienok. Individuálnymi podmienkami sú:

- a) úprava organizácie výchovy a vzdelávania,
- b) úprava prostredia, v ktorom sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje,
- d) uplatnením špecifických metód a foriem výchovy a vzdelávania.

## **7 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia**

### **7.1 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia žiakov**

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov vychádzame z Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím č.19/2015 a zo Zákona 245/2008, § 55-58 Hodnotenie a klasifikácia prospechu a správania žiakov a opatrenia vo výchove.

### **7.2 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov**

Hodnotenie zamestnancov sa zakladá na priebežnom hodnotení. Jeho základom sú:

- hodnotiace rozhovory (1 × ročne),
- pedagogické pozorovania (hospitácie),
- výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, didaktické testy v paralelných triedach a pod.),
- výsledky riaditeľských testov,
- ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov,
- tvorba učebných pomôcok a projektov,
- mimoškolská činnosti a pod.